

DEBRECENI UJSÁG

Előfizetési ár halvbán és vidéken:
 Évi hátra 50 korona Nérvédőre 110 korona.
 Félévre 250 korona. Egész évre 440 korona.
 Munkatársak hűtő kivételével minden nap.

Feladványok és leveleknek
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Kosuth utca 3. szám alatt. I. emelet.
 A Debreceni Első Takarékpénztár épületében
 Évi szám ára 3 korona.

A nagykövetek tanácsa ultimátumot intéz Magyarországhoz.

Tíz nap alatt követelik Nyugatmagyarország kiűritését. Francia körök bátorítják Magyarországot. Olaszország a kiséntente beavatkozása ellen.

Francia körök bátorítják Magyarországot.

Páris, szept. 14. A Morning Post úgy tudja, hogy a nagyhatalmak újabb jegyzéket fognak intézni Magyarországhoz, amelyben 10 napon belül követelik a kérdéses területek kiűritését. Ha Magyarország ennek nem felel meg, akkor a szövetséges csapatokat, még pedig valószínűleg cseh csapatokat fognak kiküldeni Nyugatmagyarország vármegyéinek megszállására.

A lap hozzáfűzi, hogy ez a lépés egyelőre csak az angolok terve és kérdés, hogy találkozik-e a franciák hozzájárulásával. A helyzet ugyanis az, hogy befolyásos francia körök bátorítják Magyarországot, mert abból indulnak ki, hogy felesleges Németország területét növelni, már pedig az Ausztriához átcsatolt nyugatmagyarországi vármegyéket előbb-utóbb Németországhoz kerülhetnek. (MTL.)

Ultimátum?

London, szept. 14. (Reuter.) Az angol lapok értesülései szerint a nagykövetek értekezlete ultimátumot fog intézni Magyarországhoz, amellyel nyomatékosan megparancsolják, hogy csapatait vonja vissza Nyugatmagyarországból. (MTL.)

Olaszország a kiséntente beavatkozása ellen.

Páris, szept. 14. A Petit Parisien hasábjain Mille az olasz külügyminiszter bécsi tárgyalásairól azt írja, hogy Olaszország nem szívesen avatkozik bele sem egyedül, sem szövetségeseivel és csupán a legvégső esetben folyamodik ehhez az eszközhöz. Olaszország főgondja ama irányultság, hogy megakadályozza a kiséntente beavatkozását. A „Liberte” kiküldött tudósítója beszámol Schober kancellárral folytatott beszélgetéséről. A kancellár szemére veti a szövetségesek közötti bizottságnak, hogy rövidlátásával megakadályozta Ausztria fegyveres fellépését. (MTL.)

Kedvezőtlen hatást tett a magyar válaszigyzék.

Bécsből jelentik: A magyar válaszigyzék kedvezőtlen hatást tett az entente körökre. Hangsúlyoz-

ták, hogy Magyarországnak a „B” zónát is ki kell üríteni és tanácskozást folytatnak arról, hogy milyen kényszerintézkedéseket fogantatósítsanak Magyarország vonatkozásában.

Pasics fenyegetőzik.

Gráz, szept. 14. A Tagespost jelenti Belgrádból: A minisztertanács mai ülésén Pasics miniszterelnök beszámolt a magyarországi kérdésről. Kijelentette, hogy Jugoszlávia a kiséntente többi államával egyetértésben szigorúan ragaszkodik ahhoz, hogy a trianoni békeszerződés határozatait az utolsó betűig betartsák. Abban az esetben, ha Magyarország a békeszerződésnek még egyéb határozatait is kiaknája játszani, akkor a kiséntente államai kénytelenek volnának közbelépni.

Ami különösen Jugoszláviát illeti, Magyarország nem teljesíti a békeszerződésben vállalt kötelezettségeit, mivel még egyetlen vagon kőszentet sem szállított Pécsről. Ha a magyarok nem teljesítik ezeket a szénzállításokat, abban az esetben Jugoszlávia újból meg fogja szállítani Bécsset. (MTL.)

Békés megoldás.

Rómából jelentik: Itteni hivatalos körökben tudomást szerzett arról a kimos benyomásról, amelyet az olasz kormány a nyugatmagyarországi kérdésben elfoglalt álláspontja kellett a magyar közvéleményben. Az olasz kormány kereste azt a formulát, amellyel érdekeinek megóvása mellett Magyarország számára is megadja a lehetőséget arra, hogy a közvélemény jogos felháborodása lecsillapodjon. Castagnetta herceg budapesti olasz követ azzal a határozott szándékkal utazott Bécsbe, hogy informálja az olasz külügyminisztert a magyar közvélemény hangulatáról és a nyugatmagyarországi kérdésnek békés megoldására bírja rá a magyar követelések lehető kielégítése mellett.

Az osztrákok letartóztatásai Királyhidán.

Bécs, szept. 14. (Budapesti Tudósító.) A határőrzést telje-

sítő osztrák csendőrcsoportok Királyhidán 12 magyar vasúti tisztviselőt és 6 női kénkedés gyanúja alatt letartóztattak.

Kedvezőbben ítélik meg a nyugatmagyarországi kérdést.

Bécs, szept. 14. A Neues Wiener Abendblatt értesülése szerint bécsi entente körökben a nyugatmagyarországi kérdést ma kedvezőbben ítélik meg. Ugy látszik, hogy azok a közlések, amelyek Castagnetta herceg budapesti olasz követ tegnap a magyar kormány magatartásáról és szándékáról tett, lényegesen hozzájárultak ehhez a felfogáshoz.

Az osztrák kancellár beszámolója a nemzetgyűlésen a nyugatmagyarországi eseményekről.

Bécs, szept. 14. A nemzetgyűlés mai ülésén Schober kancellár ismertette a szeptember 2-án elhangzott legutóbbi beszéde óta történt nyugatmagyarországi eseményeket. Beszámolt az entente Magyarországhoz intézett két jegyzékéről, amelyek — mondotta Schober — örömdetes módon arról tanuskodnak, hogy a nagyhatalmak álláspontja az osztrák kormány alapelveivel megegyezik. Az ententének különösen második jegyzékéből tűnik ki, hogy az entente elismerte a magyar kormány felelősségét és el van szánva arra, hogy ebben az értelemben a magyar kormányt a szerződések betartására kényszeríti. Elégtétellel utalhatunk arra, hogy mind a nagyentente, mind a kiséntente helyesli álláspontunkat.

Ezután a soproni szövetségesek tábornoki bizottsággal folytatott megbeszéléseiről számolt be. Nyugodt lélekkel bevárhatjuk — folytatta Schober — mint viselkedik Magyarország az entente utasításával szemben. Reméltük, hogy a józanság szavára fog hallgatni.

A kancellár a továbbiakban Ausztria békés szándékait hangsúlyozta, valamint azt fejtette ki, hogy a nyugatmagyarországi lakosság sóvárogva várja Ausztriához való csatlakozását.

A szovjet csapatokat küld a nyugati határra.

London, szept. 14. A Daily Telegraph jelenti: A nyugati összes tartományok lakosságát rendkívüli mértékben izgatja az, hogy a szovjet kormány Oroszország egész területéről csapatokat küld a nyugati határra. A katonák kitűnően vannak felszerelve lőfegyverrel és munícióval.

Ujabb letartóztatások a kiviteli engedélyek ügyében.

Budapest, szept. 14.

Az Országos Tudósító jelenti: A kiviteli engedélyek körül elkövetett visszaélések ügyében megvesztegetés büntette és erre való felbujtás büntette miatt a rendőrség újabb előzetes letartóztatásba helyezte Forbát Róbert főzsebei bizományost, Tankovics Miklós magánhivatalnokot, Márton Jánost, a zalamegyei kizsádapárt elnökét, dr. Szabó Lajost, a zalamegyei kizsádapárt titkárát és Bodor Zoltán kereskedőt, Feldmár Mór kereskedőt és nejét szül. Grossz Erzsébetet.

Az ugyanezen ügyben eddig már letartóztatott 15 egyént a mai nap reggelén átkisérték a budapesti kir. ügyészséghez.

A főváros holnapi rendkívüli közgyűlésén értesülésünk szerint összerúghatatlansági bejelentést tesznek Zeőke Antal fővárosi bizottsági tag ellen, aki egyuttal nemzetgyűlési képviselő is, mert állítólag része van az Esküdt-téle szállítási botrányban.

A korona 1:20

Budapest, szept. 14. A mai tőzsde nagy bizonytalanságban folyt le. A politikai és a pénzügyi helyzet a spekulációt tartózkodásra készítette. A forgalom nagyon élénk volt, még is jelentősebb áremelkedések csak a vegyes piacon voltak.

A valutapiac nagyon élénk volt a dollár aláérté a 500-as arányra, a lei 415, a tőzsde idő további folyamán egészen 428-ig javult. Az utótőzsdén a dollár 510-re emelkedett. Általános az utótőzsdé hangulata nagyon szilárd.

Zürich, szept. 14. Zárlatkor: Berlin: 530, Holland 182-50, Newyork 580, London 2157, Páris 4130, Milánó 2480, Prága 700, Budapest 120, Zágráb 250, Bukarest 440, Varsó 013, Bécs 055, osztrák lei bélyegzett 405.

Valuták a budapesti zárlaton: Napoleon 1720—60, dollár 490—510, francia frank 3500—75, márk 455—65, lira 2020—60, osztrák korona 32 és fél, 33 és fél, rubel 29 és fél, 30 és fél, lei 410—80, szokol 590—600, svájci frank 8300, kr. és fr. dinár 800—20, lengyel marka 11—12.

Legszebb kalapok,
 divatos formákban és színekben.
 Frank Edénél a megyeháza mellett

A gazdasági rokkantiskola ügye

Egy évig még a szegényházban marad.

A városi szegényház egy részében a gazdasági rokkant iskola van elhelyezve már évek óta. Sok szegény ember, aki a nagy háboruban megrokkant, de kerti munkára alkalmas, itt nyert oktatást a kerti művelésben, gazdálkodásban, hogy aztan uradalomban vagy más gazdaságokban megkereshessék a kenyerüket a munkájukkal.

A város már több ízben sürgette a rokkantiskolának a szegényházból való kitelepítését, mert sok a gondozásra szoruló szegényember, a megszüketett szegényház nem képes őket befogadni. A kitelepítés sürgetése azonban nem járt eredménnyel, mert a gazdasági rokkantiskolára is éppolyan nagy szükség van, mint a szegényházra. Nem tudták másutt elhelyezni az iskolát. Maradt ott a szegényházban.

Most, hogy dr. Bernolák Nándor lett a népjóléti miniszter, újra szorgalmazta a város nála is az iskola kitelepítését. A miniszter válasza most érkezett le a városhoz. Elismerését fejezi ki a miniszter a városnak, hogy hajlékot adott a gazdasági rokkantiskolának. Belátja, hogy a szegényháznak már nagyon szükség van az iskola által elfoglalt hely, mégis arra kénytelen felhívni a várost, hogy térje meg még egy tanéven át a gazdasági rokkantiskolát a szegényházban, mert még sok jelentkező rokkant van, akiket másutt nem lehet iskolázni. Az egy év után vissza kapja a szegényház a helyiségeit és áldozatkészségéért megkapja az iskola összes gazdasági felszerelését.

25 millió ember éhezik Oroszországban.

Vízhezfojtják az anyák gyermekeiket.

Stockholm, szept. 14.

Az Aftenbaldet jelentő Helsingforsból: Anfiatrov író egy interjúban kijelenti, hogy Nansen tanár felfogja az orosz helyzetről helytelen. A szovjetkormányának nincs élelméztanácsa, amelyet Nansen segítőkészsége támogatna. Élelmiszereket az éhségterületre szállítani nem lehet. Körülbelül 25 millió ember éhezik, kiknek egyharmad része feltétlenül alpusztul. Az éhezők hordák teljesen céltalanul két nagy hullámban vándorolnak és vagy azt mondják, hogy Angliába akarnak menni, vagy a török, esetleg az indiai császárhoz. Egyes anyák Ázsiában adják el gyermekeiket, mások a vízbe fojtják őket Kazánnál. Az éhezők áradatát vörös katonák igyekeznek megállítani. A Volgamenti német gyarmatok elfűntek.

Pénz- és szivartárcák, női táskák, bőrből és selyemből. Jelvények. Bördisz. **Dávidházy Kálmán** könyvtárosa! művek és dobozgyártás r. t.-nél, Debrecen, Fűvészkert-ú 9

Magyarország feldarabolása új háborúval fenyegeti Európát.

Francia lap megállapításai a trianoni béke tarthatatlanságáról. Sikra száll Magyarország történelmi multja mellett.

Páris, szept. 14.

A Libre Parole című tekintélyes francia lap „Az új Európa” címmel kétfasoros cikkben foglalkozik a magyar határokkal. A cikk annál meglepőbb, mert a Libre Parole eddig a francia sovíniszták törzslapja volt s teljes erejével küzdött a békeszerződések megvalósításáért. A kisebb tévedései mellett szenzációs cikk a következőket mondja:

„A baranyai pünkösdi köztársaság epizódja ráirányította a figyelmet az egykori osztrák-magyar birodalom csonka darabjaira, ami főképpen Wilson elnök műve. Auerbach, Cheredame, Jaray és mások könyvei már kézbe foghatóan kimutatták, hogy az osztrák-magyar birodalom mennyire a bábeli tornyozh hasonlított, de félt, hogy Wilson elnök kirándulása után a geográfusok még kevésbé ismerik ki itt magukat és még teljesebb lesz a nyelvek zür-zavara.”

A cikkíró itt fölemlíti a helyzet megvilágítására azt, hogy

a Bánát felosztásakor sem Wilson, sem Lloyd George nem tudták, hogy merre is van a világnak ez a darabja.

„Ez mindenestre jól jellemzi ezeknek a diplomatáknak munkáját Temesmegyében 165.000 német egyenlíti ki a 169.000 román s hozzá még 79.000 magyar és 85.000 szláv lakik ott. Ez a régi magyar terület semmiesetre sem magyar, de lehet-e román területnek nevezni? Torontálmegyében mindössze 80.000 román esik 614.000 lakosra, amelynek hovatartozóságát a wilsoni elvek szerint ki dönteti el.

mikor 234.000 szlávval szemben 128.000 magyar és 165 ezer német lakik? E két meggyét tehát a wilsoni elvek alapján képtelenség bármelyik államhoz is sorozni.”

„Még nagyobb felfordulás van Erdélyben, a magyar királyság egy kori tartományában. Kétségtelen, hogy Alsó-Fehérmegyét, Beszterce-naszód-, Fogaras-, Hunyad-, Kolozs-, Nagyszében-, Szolnokdoboka-Tordaaranyos-, Szilágy- és Arad-megyét Romániának kell itélni, ha néprajzi szempontból végezzük a felosztást, tehát

mindössze 10 erdélyi vármegyét szabadna megkapnia, minthogy a Kárpátok eme részében meg van a nyelvi többsége. Ugyanezen elvek alapján kétségtelenül Magyarország birtokában kellett volna azonban maradnia Csanád (108.000 magyar 145.000 lakos közül), Békés (199.000 275.000), Csik (125.000—148.000), Maros-Torda (111.000—194.000), Udvarhely (118.000—124.000) megyéinek, amelyek valamennyien tisztára magyarok

Ugyancsak ilyen pontos adatokkal bizonyítja a cikkíró, hogy Bihar-, nagyiküküllő-, Kisküküllő-, Brassó-, Marosvásárhely-, Szék-

már- és Ugocsamegyéket, amelyeknek nincs kialakult vezető nemzetiisége, a wilsoni elvek alapján lehetetlen elbírálni. „Nem akarok visszaélni az olvasó türelmével a további idézésekkel, — mondja tovább a cikkíró —

de kétségtelen már az eddig mondottakból is, hogy Wilson elnök munkája hlábalvó volt,

Köztudomásu, hogy a nyelv maga igen relativ, a bulgárok pl. szláv nyelven beszélnek, de semmiképpen sem szlávok, hanem egyszerűen átvették a legyőzöttek nyelvét; a szíriai arabok beszélnek és mégsem arabok (csak a tudatlanok előtt, mint amilyen Lloyd George), ezek ugyanis a győzők nyelvét vették át. **Semmi sem olyan neveléses tehát, mint a balkáni államokat, vagy a volt monarchiát nyelvi szempontokból felosztani.**

Nem a nyelv, sőt a faj sem adják meg egy nemzetiség karakterét, hanem a történelmi mult az egyedül kritérium,

az a történelmi mult, amely örömben és szenvedésben összefűzte az egyeseket. „Ime, — folytatja aztán — amit az 1919. évi szerződés-összetákolók nem tudtak megérteni, minthogy teljesen félreértették a nemzetiségi elv francia felfogását. Csek osztrákok fel ilyen módon a népeket és országokat, mindig találni fogtok elégedetlen nemzeti kisebbségeket, amelyek védelemért kiáltanak és következésképpen

új háboru csiráit vetik el

s ez sehol sem annyira veszélyes, mint az egykori osztrák-magyar birodalomban. Elég lett volna a győzők ősi jogával felosztás helyett igazságosan kiegyeztetni az érdekeket, azaz elvenni a legyőzött Ausztria-Magyarországtól Tirol tisztán olasz részét. (Trentinot, Olaszország, Elzász-Lotharingiát), Erdélynek és a temesi Bán ságnak tisztán román területét, a tisztára szerb és lengyel területeket, s helyesebb lett volna a megmaradt területekből az előbb dualista állam helyett egy trialista államot teremteni: Ausztria-Magyarország, sebszlovákia.

Egy ilyen sokkal logikusabb békemű maradandó állapotot teremtett volna, míg a mostani csak az anarchiát szabadítja rá a volt monarchiára, aminek folytán újabb háboru szakadhat az egész világra.”

A szegedi főrabbi pöre.

A szegedi kir. törvényszék, mint büntető bíróság e hó 19-ikére tüzte ki dr. Löw Imánuel szegedi főrabbi ismeretes bűnpörében a főtárgyalást. Az igazságügyminiszter intézkedése folytán a főtárgyalást elhalasztották.

Tanoncotthonok a földművelő nép számára

A földreformmal kapcsolatosan gondoskodni kell arról, hogy a törpebirtokos gyermekei, mint kisiparosok boldoguljanak.

A földbirtokreformmal kapcsolatosan az Országos Közművelődési Tanács egy nagyobb terv kidolgozásán fáradozik, amely, ha sikerül, hivatva lesz egy új iparos generációt az ipari munka sorompójába állítani olyképpen, hogy ez az új iparos generáció, áthatva a falu egészséges, magyar, hazafias szellemétől, soha sem lesz internacionális, kommunista politika szekértolója.

A földbirtokreformmal sok zsellér és földmunkás ember jut kis földbirtokhoz. Ez új földtulajdonosok gyermekei egészséges nevelésének irányítását tüzte ki most feladatául a közművelődési tanács, olyképpen, hogy az új kisbirtokos fiai közül a legtöbb a legkényelmesebben és legolcsóbban tanulhassa meg a tetzése szerint választott iparos mesterséget, hogy ez az inaskodás a jövőben ne legyen olyan keserves, mint volt a multakban, mikor az inas gyerekeknek a gyerekringatás, mosogatás, a disznóetetés és más nehéz házi munkát is végeznie kellett, há pár esztendő inaskodás után hecsülettél fel akart szabadulni. Az országos közművelődési tanács népházak létesítésével a kultúra fejlesztésének otthont akar teremteni minden vidéki városban, községben.

A földbirtokreformmal kapcsolatosan a népházak létesítéséről szóló terv kibővült azzal, hogy a nagyobb vidéki városokban a népházákat egy tanoncotthon jellegű intézménnyel és konviklussal fogják bővíteni, ahol első sorban azok gyermekei kapnak elhelyezést, akik — mint rokkantak, hadi árvák, vagy pedig, mint az arany vagy ezüst vitézségi érem tulajdonosai, a földbirtok reformmal kapcsolatosan, megkapták a bizonyos kedvezményes 3 katasztrális hold földbirtokot.

Ezek gyermekeiről, hogy a 3 katasztrális holdat ne kelljen örökösödés útján fölaprózni, az államhatalom az Országos Közművelődési Tanács útján ugy akarna gondoskodni, hogy részükre otthont teremtsen, ahol a teljes ellátáson kívül még hazafias szellemű nevelést is kapnak, amellett, hogy iparilag is megbízható kisiparosoknál helyezik el, mint tanoncokat, ahol azután a kisipar valamely ágát a legalaposabban elsajátíthatják.

A tervek szerint Magyarország ez új kisipari generációjáról az állam még tovább is gondoskodni akar, még pedig oly módon, hogy az új ipartörvény által előírt segédidő letelte után — ha ezek, mint kisiparosok, — önállósítani akarják magukat, műhelyberendezésükhöz az államtól kamatmentes kölcsönt is fognak kapni.

Tekintettel arra, hogy Magyar

ország megcsönkítése következtében a kisipar létjogosultsága kézenfekvő, e mozgalmat szívesen üdvözöljük, mert a kisiparos volt a multban is az, amelyet semmiféle politikai új irány nem tudott kizökkenteni abból a kerékvágásból, mely az ország önállóságához, függetlenségéhez s boldogulásához vezet.

A kristálycukor max máris ára

A m. kir. közlélmelési miniszterium 30163—1921. III. sz. rendelete értelmében a kristálycukor fogyasztói árát kgr.-ként papírzaeszkóval és forgalmi adóval együtt 95 koronában állapított meg.

Debrecen, 1921. szeptember 15.

A polgármester helyett:

Zöld, tb. tan.

Ajánlatok a kockakoburkolatra

Három ajánlat érkezett be.

A város utcáinak burkolatát fokozatosan kockakoburkolattal cserélni ki, egyelőre csak három utcáról van szó, mert hat egyszerre nem lehet többet csinálni, irtozatosan sok pénzbe kerül ma a burkolás.

A burkolási munkát vállalása céljából versenytárgyalást hirdetett a város. Három ajánlat érkezett be, amelyeket szerdán délben bontott fel a bizottság.

Az első ajánlat a Korláti Bazaltbánya R. T.-é, mely az anyagszállítására és a munka vállalására vonatkozik. Négyzőgméterenként 300 koronáért vállalja a kockakoburkolást.

A másik ajánlat Ámon Antai és fia budapesti cégé. Ez az anyagot hajlandó szállítani tízezer kilogrammonként, Debrecenben átadva, 13.300 koronáért. A burkolatfektetést pedig négyzőgméterenként 114 koronáért vállalja, beleértve a vagonból való kirakást és a színhelyre való fuvarozást, a kőanyagot kivül minden más szükséges anyag hozzáadását.

A harmadik ajánlat Gravier Albin budapesti kővezőmesteré. Ez szintén 13.300 koronáért szállítja az anyagot 10.000 kilogrammonként, a burkolatfektetést pedig négyzőgméterenként 115 koronáért vállalja.

Az ajánlatok kiadattak átszámítás végett a mérnöki hivatalnak, amely beterjeszti majd a városi tanácshoz. A burkolási munkát még ez évben meg akarják kezdeni.

Kihetetlenül népszerű

Menyecske-szappan, Pipereszappannak külön, mosószappannak gazdaságos, a ruhát kíméli, tisztítja!

Hentes Üzlethez
100 ezer koronával társulnék.

Teljes című ajánlatokat a kiadóba kérek „ügyes” jellegre.

A debreczeni asszonyok csatlakozása a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségéhez

Tormay Czeccil írónő beszéde alakulo értekezlet a városházán

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége már régen megalakult, be is gyökerezett már a csonka országban csaknem mindenütt, csak a Hajduság hever még ugarban. Elérkezett az idő, hogy az ugart itt is felszántsa a magyar asszonyok szövetségében rejlő fenséges eszme: a nemzet megmentése! A magyar asszonyoknak kezük kell rognok egymással és úgy dolgozni az ország megmentésén és újjáépítésén. Nem politika ez! Semmi más, csak a magyar asszonyoknak szövetségbe való, testvéri tömörülése abban a szent meggyőződésben, hogy ezen a szegény, sokat szenvedett országon kívül nincs számunkra hely a nagyvilágon!

Tormay Czeccil, a neves magyar írónő jött el Debrecenbe, hogy a Hajduság magyar asszonyainak szívet osszerizze a nemzeti erős szavaival. A városháza kistanácsstermében itt össze a nepes értekezlet, a melyen megjelentek Debrecen közeleiben szerepet játszó asszonyok, jöttek egyetiek vezetői. Ez tulajdonképen csak olyan előkészítő értekezlet volt, amelyen megismerkedtek a szövetség céljával, céljával s a komoly megszervezésnek a módjával. Mert komolyan kell a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségében minden debreceni magyar asszonyoknak, társadalmi helyzetere s tevékenire való tekintet nélkül. Itt csak egy osztályozás van: magyar! A legelőkerőbb urasszonyoknak éppen úgy ott kell lenniük, mint a gazdatiszadalmi polgarasszonyoknak, az iparos családok asszonyainak egyaránt. Minden magyar asszonynak!

Az értekezletet Miskolczy Lajos főispán nyitotta meg néhány szóval, aztán Tormay Czeccil vette át a szót és hosszabb beszédet mondott a magyar asszonyok nemzeti tömörüléséről.

— Nem beszélni, hanem kérni jöttél, mondotta. Mikor a Karolyi Forradalom Magyarországot a pusztulásba taszította, a magyar asszonyoknak jutott az a sans, hogy kimondják azt a két szót, amely programot adott: keresztény és nemzeti. Akkor csoda történt. A sok évszázad óta széthúzó katolikus és protestáns nők kezét fogtak egymással és összeomlott a sok évszázad minden keserősége és fájdalma.

— Az asszonyok megfogtak akkor egy zászlót, amelyen ragyogott a három szín. Ebben a szövetségben nincsenek katolikusok, sem protestánsok, hanem keresztények és magyarok. Kérdi a megjelenteket, miért volt az, hogy amikor szavára az egész Magyarország asszonyai megmozdultak, csak Debrecen maradt hallgatólag. Azért jött most ide, hogy még egyszer megkérdezze, hogy akarnak-e mellé állani és vele menni.

Amikor az értekezlet egyhangulag kimondotta az akarunk szót,

Tormay Cecil így folytatta:

— A magyar asszony a történelmében sohasem toladott előtérbe. Magyarországon sohasem volt feminizmus, mert akik azt csinálták, nem voltak magyarok, hanem ép úgy fiókjai a szabadkőműveseknek, mint a Galileisták.

Magyarország sorsa nem a fórumon, nem a parlamentben, nem a nemzetgyűlésen, amely még ma sem tudja megbecsülni magát, — fog eldőlni, hanem otthon a gyermekszobában. Mert a magyar asszony kötelessége az, hogy új honszerző nemzedékeket neveljen, akiket még nem mérgezett meg a lelkiismeretlen mberek ármánykodásai.

A közvéleményt 40 év óta idegen faj csinálta, iskoláinkba idegen szellem lopódzott be. Legnagyobb baj, folytatja, hogy a magyar nem tud összetartani. A szebbnél szebb eszmék összekapcsolása után megállapítja, hogy a magyar nemzet másképp nem tud élni, mint keresztény és nemzeti alapra helyezkedve. Uray Sándor lelkész köszönetét fejezte ki a megjelentek nevében Tormay Cecilnek és a megalakulás körülményeiről mondott pár felvilágosító szót.

Tormay Cecil végül megjegyzi, hogy a keresztény és nemzeti jelző nem a Keresztény Nemzeti Egyesülés pártját jelenti, mert a keresztény a krisztusi alapot, a nemzeti jelző pedig az ezer magyar évet aposztrofálja.

Az értekezlet végül elnökké választotta Fráter Erzsébetet, míg ügyvezető elnökké egy református, alelnökké pedig egy katolikus urat fogtak választani.

A jelenlevők nagy lelkesedéssel fogadták a magyar érzéstől izzó beszédet és egyhangulag kimondták, hogy a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségét megalakítják Debrecenben is. Egy kisebb bizottságot küldtek ki Fráter Erzsébet vezetésével s ez fogja előkészíteni a szövetség szervezetét, javaslatot tesz a vezetőség megválasztására. — Tormay Czeccil megígérte, hogy a következő nagygyűlésre el fog jönni.

György herceg ragaszkodik a szerb trónhoz.

Belgrádból jelentik: A Secolo, mint egy római távirat jelenti érdekes részleteket közöl a — Franchet D' Esperay belgrádi tanácskozásairól és a szerb királykérdésről. A közlemény szerint György herceg erőlyes szemrehányásokat tett Pasics miniszterelnöknek, aki annak idején belekényszerítette a lemondásba. Kijelentette, hogy a lemondást visszavonja, mert a nép között Sándor régensherceg egyáltalán nem örvend népszerűségnek, hanem a lakosság őt akarja a trónra léptetni. A tábornok kérte György herceget, hogy országos érdekek figyelembevételével mondjon le erről a tervéről, azonban György herceg ragaszkodik álláspontjához. (MTL)

Asatás a herpályi Földváron

Aranyékszereket találtak.

Debrecen város muzeumának régiségtári őre az elmúlt héten Déri Frigyes költségen a Berettyóújtaúhoz tartozó Herpálypusztán ásatott az ottani Földvár nevű nagy dombon. A herpályi Földvár úgy kuisó alakjára, mint belső összetételére nézve teljesen elűt a nagy magyar alföldön surun előforduló gömbszelet idomu, tehát kör-alaku halmoktól. Emezek az őses a népvándorlási korszakból származó síremlékek; a herpályi Földvár pedig, éppen úgy, mint a muzeumunk által tavaly kivallatott kőrógy-pusztai Kádárdombja, mint a tiszafüredi Ásotthalom, a szeghalmi Kovácsshalom, a perjamosi Sándorhalom, a pécskai Nagysánc, a tőszegi Laposshalom, a hazánk területén 3500—4000 évvel ezelőtt élt ősnépek hosszú ideig tartó megtelepülése következtében keletkezett tojásdad kipuposodása, feldomborodása a környező alluviális talajnak. A herpályi Földvár is, az ott szeszélyesen kanyargó, egykor hatákkal bővelkedő Ér partján vert legelső tűzhelyek és putrik romjai fölött épült későbbi primitív lakások omladékaiból és konyhahulladékaiból származott rétegek tarka sorozatai. E helyen a legelső település a kőkorszakban történt, amikor még őserdőség borította a Berettyó mindkét oldalát, mert 3.20 méternyi mélységben bölényszarvakat találtunk. A szarvas pedig akkor is, mikor az ősember, már a bronz-kultúra idejében, elhagyta ezt az ősi telepet, nagy számmal élhetett a környéken. A legtöbb szerszám, amit ásóink felvetettek, szarvasagancsból készült: az ásó őse: egy olyan eszköz, amely megkímélte a primitívus embert attól, hogy saját körmeivel vájjon godrót a földbe; a balta és a kalapács; a lyukasztóknak, árnaknak, furóknak változatos fajtái, a véső; sőt némely ékszer és amulett is. Aránylag kevés kőszerszám került elő, eltekintve a zuzó, törő, simító kövektől. A felsőbb rétegekben megjelenik elvétve a réz és bronz szerszám és ékszer is, az arany mellett, melyből egy jellemző alaku, súlyos arany csüngő jutott a debreceni Déri muzeum birtokába. Az agyagművesség terén becsületos, sőt művészi hajlamu mesterek voltak a telep őslakói. Legszebbek a csigavonalat utánzó díszítményei, amelyeket karcollással és domborítással raktak izléses alaku edényeikre. Temetkezésre még eddig a kutatásnál nem találtunk. Hiszen mindössze 26 méter hosszú és 2 méter széles kutatásokkal hatolunk a domb belsejébe. Hálás elismerés illeti a Földvár mostani tulajdonosát, a szentpéterszegi dérek kiscgazdát: ifju K. Gázsó Sándort, aki nemcsak teljes készséggel engedte meg Fardy Gy. újfalui birtokos közbenjárására a domb feltárását hanem írásban lemondott még olyan leletekről is a muzeum javára, amelyeknek harmadához neki

törvényes joga volna. Gazsó ur az ásatást egyébként is igyekezett elősegíteni és támogatni. Minthogy ő — saját szavait idézve, — barátja a nép művelődésének és a tudományt megbeesüli. Az pedig hazafias kötelessége, hogy a Földvárban lapangó régiségek kikereséséhez, amelyek a múzeumra nézve értékesek, hozzájáruljon. Ma, mikor annyi önzéssel s mindenből pénz facsarni akarással találkozunk, megérdemli ez a péterszegi kiscsász, hogy előtte tisztességtudóan kalapot emeljünk.

Hol megy a trianoni határ a szerb kiürítés után?

A szerbek visszavonulása a megszállott területről befejeződött; a magyar csapatok elérték a trianoni határt, azt a vonalat, amelyet Clemenceau országos cenzurája jelölt ki Magyarországi déli végének. A végleges határt csak a bekeszítés 29. szakasza értelmében kiküldött határrendezőbizottságok fogják megállapítani; az a határ, ameddig most a nemzeti hadsereg eljutott, ekként szabja meg a magyar állam határát a szerb-horvát-szlovén királyság felé.

Vasmegyében a határ előbb a Rába és Mura vízválasztója, majd délkeleti irányban egy a helyszínen megjelölendő vonal, amely a 295 méteres magaslattal, 10 kilométerrel északkeletre Muraszombatig akként halad, hogy keletre Nagydolánytól Domaföldig — a vasúti állomással együtt — Kapornaktól, Domonkosfától és Kisszerdahelytől — ezeket szerb területen — nyugat Kotormánytól és Szomoróctól, ezeket magyar területen hagyja s átmegegy a 319 és a 281 méteres dombokon, északra a nemesnépi, délre a kebelelei medencétől megy délkelet felé, a Lendva patak irányában a 261 méteres magaslattal, akként, hogy Alsólendva szerb területen marad s a Drávát a határ Alsódombornál éri el.

Zalamegyében a határ keletre megy Kebeleszentmártontól, Zsitkóctól, Göntérháztól, Hidvégtől, Csentőtől és Pincőtől, de nyugatabbra Lendvaajakabfától, Bódeháztól, Gáborháztól, Dedestől és Lendvaufalutól (az utóbbiak magyar területen maradnak), Lendvaufalutól a Lendva-patak, majd a Mura a határ.

Somogy megyében a határ a Dráva illetőleg a régi magyar-horvát közigazgatási határ, akként azonban, hogy a határ a gyékényeskaproncai vasúti hidtól 1500 méterrel délre megy el s hogy a gyékényesbarcsi vasút mindenütt magyar területen megy el s így Gola állomás is magyar területen esik.

Baranyamegyében a határ előbb a Dráva, majd a határ északkeleti irányban átúszja a megyét, akként hogy északra megy el Torjánctól, Lőcsőtől és Bengétől, de délre Kasádtól, Beremendtől s annak vasúti állomásától, Illocskától, 3 kilométerrel nyugatra vonulva el szerb területen hagyja Baranyavárt; Ivándánda, Sárók, Udvar és Izabella föld a vasúttal magyar maradt, míg Főherceglak (a vasúttal), Rütt és Dályok a szerbeké lesz. Így a Dunán Kisköszegtől 8 kilométerrel

Megnyílnak az egyetemi klinikák Debreczenben.

A debreceni egyetem orvosi fakultásra megkezdődtek a beiratkozások. — Kik lesznek a tanárok.

Az idei iskolai évben nyeri el a debreceni Tisza István Tudomány Egyetem teljességét. Megnyílnak az orvosi kara is és ezáltal hatalmas kulturális lépés történik az egészségügy javítására és fejlesztésére a Tiszántúlon. Az orvostani fakultás megnyitása a tudományos és nevelési szempontoknál Debrecen város fejlődésének újabb fellendülését is jelenti, mert Tiszántúlon sok százezer beteg olcsóbban és könnyebben juthat ideális kezeléshez és gyógyításhoz s nem kell messze Pestre utaznia esetleges klinikai vizsgálatokhoz.

Október havában kezdődnek az előadások a debreceni orvosi fakultáson. Maga maga az új egyetem orvostani intézete megnyílik, a belgyógyászati és sebészeti klinika az Augustus tündöbete-szanatóriumban nyer elhelyezést. A gyermekgyógyászati, bőrel- és nemikórtani, szemészeti és elmegyógyászati klinika pedig a közpórházban talál ideiglenes hajlékot. A szülészetet és a nőgyógyászatot a bábaképzési klinikában helyezik el.

Debrecen város közvéleményében meglepetést kelt, hogy

a klinikák vezetésére elsőrangú budapesti és kolozsvári orvosprofesszorokat sikerült megnyerni.

Az orvosprofesszorok nagy része már Debreczenben járt és megragadta a szükséges előkészüle-

teket, hogy a klinikák zavartalanul megkezdhessék üzemüket október folyamán. A kormányzó kézirata orvostanárók kinevezéséről a napokban fog megjelenni. Tóth Lajos kultuszminiszter államtitkár a múlt héten Debreczenben járt és felülvizsgálta az orvosi kar elhelyezését. Érintkezésbe lépett a lakáshivatallal, hogy az újonnan érkező orvostanárók részére az elhelyezést biztosítsa.

Mint beavatott helyről értesülünk,

a kinevezendő tanárok kijelölését Kenéz, Orsós és Verzár debreceni orvostanárokból s a többi egyetemek két-két szakértőjéből álló bizottság végezte.

Az orvosi fakultásra a következő tanárokat fogja kinevezni a kormányzó:

Belgyógyászat: Csiky József dr. Budapest. Sebészet: Hüttl Tamás dr. Budapest. Gyógyszer-tan: Belák Sándor dr. Budapest. Gyermekgyógyászat: Szontagh Félix Budapest. Szülészet és nőgyógyászat: Kenéz Debrecen. Szemészet: Balskovich I. dr. Budapest. Anatómia: Huzella N. Budapest. Elmekórtan: Benedek N. Kolozsvár. Élettan és kórtan: Verzár Frigyes Debrecen. Kórbonatan: Orsós Ferenc Debrecen. Bőrgyógyászat: Beuber Ede Budapest.

Gazdaság.

A gyógynövénygyűjtés.

Debrecen város tanácsa közli a város érdekelte lakosságával, hogy minden földterület tulajdonosa (birtokosa), aki gyógynövényeket gyűjteni hajlandó, szándékát a gyógynövény-kísérleti állomásnak (Budapest I. Debrői-u. 17.) jelentse, mely szakszerű utasítást ad és a gyűjtés ellenőrzését is a Gyógynövény forgalmi iroda közbenjöttével (Budapest, IX. Lónyay-utca 7. sz.) fogantatosítja.

Ez utóbbi intézmény ad felvilágosítást az összegyűjtött anyag értékesítésére vonatkozólag s.

Amennyiben valamely földterület tulajdonosa (birtokosa) a gyűjtésre nem vállal; közlik, vagy a gyógynövény kísérleti állomás utasításait kereztől vinni nem tudjai a Gyógynövény Forgalmi Irodához fordulhat, mely az összegyűjtésről gondoskodik köteles. Ily esetekben az Iroda és a terület tulajdonosa közt megegyezés létesül a gyűjtésre vonatkozólag, a tiszta jövedelem pedig felerészben oszlik meg a tulajdonos és az Iroda közt, mely utóbbi rész a gyógynövénygyűjtés céljaira fordítatik. A nemzet-vagyon minél teljesebb értékesítése szempontjából a énkívül fontos akeió a mai körülmények között — mikor súlyos gyógynövényhiány is fenyeget — szükséges, hogy az érdekelte g zdatársadalom megértésével találkozzék.

Szilva berezencei, elsőrendű, édes, **lekvár főzéshez** alkalmas, kapható **Rákóczi u. 21., ezeltől 13.** Ugyanott lekvár is kapható.

Könyvkötések elsősorban kivitelben készülnek. **Davidházy Kálmán R. T.-nál, Fővesszékert-u. 9**

Ujdonságok.

Csonka Magyarország — nem országi
Egész Magyarország — mennyországi

A külföldi biztosítók megszüntették magyarországi üzleteiket. A külföldi biztosító társaságok megszüntették magyarországi üzleteiket. A pénzügyminiszter az Első Magyarának adja át a Newyork, Gresham és Standard államanyait.

Harminc vagon fa jön naponta Erdélyből. Mátészalkáról jelentik: A magyarországi kereslet folytán Erdélyben a fa ára rohamosan emelkedik. Kétegyháza és Biharkeresztesen át eddig 250 vagon tűzifa érkezett Erdélyből. Naponta átlag 20—30 vagon fát szállítanak át a demarkációs vonalon.

Megmozdultak a utaság el- len a csarok is. A napról-napra fokozodo utaság megmozdításra keszlet minden hivatalnok reteget. Legújabbban, a mindig legrosszabbul fizetett tanárok kiatának sürgős segítségért. A Kerey Miklósról elnevezett győri állami főreáliskola tanári kara átrátot intézett az összes középiskolákhoz és minden intézet tanára karát szervezkedésre szólítja fel. A jövő tanév elején Budapestén országos kongresszust akarnak tartani a tanárok, a melyen anyagi ügyeiknek rendezése vitatják meg. Azok a tanárok, akik a mozgalmhoz csatlakozni akarnak, szeptember hó 20-ig jelentsek be szándékukat a győri reáliskola tanári karának.

Ongyilkos igazgató. Schwartz Lajos a budapesti Aruforgalmi R.-T. igazgatója nyakütőerét felvágta. Tettének oka az, hogy nagy foku idegességben szenvedett.

Egy hold föld egy pakli dohányért. Kolozsvárról jelentik: A marostordai agrárbizottság kényeszerbületre adott Szovában egy 10 holdas birtokot. A szántó és kaszáló bére 10 lei, a legelőé 1 lei. Eszerint a románoknak 1 hold legelő bérelete ugyanannyiba kerül, mint egy csomag dohány.

A marhahus ára Zalában. A törvényhatósági árvizsgáló bizottság az egész megye területére a következőleg állapította meg a hus árát: marhahus 22 K, növendék 26 K. A silányabb állatok árára nézve az árvizsgáló bizottság megkereste a városi hatóságot, hogy tegyen javaslatot ezen husárakra nézve olyan értelemben, hogy 20—25 százalékkal olcsóbban állapítsák meg az árát a éfnti áraknál.

Megcsönkította a dísznő. Páparól írják: Mihalovics János, nagyszöllősi gazdálkodó hat hónapos gyermekének lábfejét egy dísznő teljesen lerágta. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a gazda felesége a szomszédba ment és gvermekét felügyelet nélkül hagyta a szoba padlóján. Az anya ellen megindult gondatlanság miatt az eljárás.

Mi van a nagykanizsai kislakások ügyével? A kislakások építésének ügye már saknem minden városban a megvalósulás felé közeledik. Szombathelyen már a legközelebbi napokban megkezdik az építkezéseket s Zalaegerszeg is dűlőre vitte a dolgot, a jövő héten már pályázatot ír ki a kislakások építésére, csak Nagykanizsán alszik az ügy és úgy látszik, nem is lesz belőle semmi. Pedig Nagykanizsa is megkapta a kormány leiratát, sőt mi több, Nagykanizsa városát a belügyminiszter külön figyelemben részesítette és külön leiratban hívta fel a figyelmét a kislakások építési akcióiban való részvételre. De ez, úgy látszik, Nagykanizsa város vezetőinek mind kevés volt. Pedig a kérdésnek elhanyagolása súlyos szociális mulasztás. A kislakások építését a városnak magára kell vállalnia egyrészt, — mert szükség van lakásokra, de másrészt az egyre jobban fenyegető munkanélküliséget is csökkendeni kell, munkát kell az iparosnak adni. A nagykanizsai munkások, dolgozni akarók szempontjából is fontos a kislakások építésének megkezdése, mert az építkezéseknél első sorban a helyi kisiparosok ajánlatai vételnének figyelembe.

Megmérgezte az apját. Lengyel-tóti közelében a napokban remes dráma játszódott le. Czobor Gáborné, kaposvári asszony házat akart vásárolni, de kevés volt hozzá a pénze, miért is leányával együtt Lengyel-tóti mellett lakó vagyonos apjához utazott, hogy tőle szerezze meg a hiányzó összeget. Az öreg ember megtagadta a kívánt összeg kiadását, mire Czoborné és leánya másnap reggel elutaztak a faluból. Az asszony és a leánya eltávoztása után az öreg embert holtan találták a házában. Kiderült, hogy az asszony éjszaka mérget adott be neki, hogy ilyen módon megszerezhesse az öreg vagyont. Czoborné és leányát a lengyel-tóti csendőrség megkeresésére Kaposváron letartóztatták.

Elfogott rablógyilkos banda. Augusztus 20-án éjjel ismeretlen tettesek meggyilkolták a magyarbányai vasúti őr feleségét Farkas Ferencét, 4 éves kis fiával és Polák Ferenc helyettes-őrrel együtt, akikre — miután kirabolták őket — a házat rájuk gyújtották. Most, mint Nagy-szombathól jelentik, elfogták a rablógyilkosokat Besczi József, Miklósvits Pál, Csapkovits Gábor és Benzi István személyében, akikre már eddig is több rablás és gyilkosság bizonyult.

Szövetek férfi ruhákra, női kosztümök és felöltőkre, angol különlegességek legolcsóbban beszerezhetők: Szabók Társulatánál, Király utca 4.

Chován Bartók, Beyer. Zongora iskolák és mindenféle zongora, hegedű és ének kották legelőnyösebben Csáthy Ferenc zongoragyűjtő kereskedésében kaphatók Piac utca 8. szám alatt.

Gyászír. A szív legmélyebb fájdalommal tudatjuk jó ismerőseinkkel és jó rokonaikkal, hogy szeretett anyánk: **Özv. Koháry Gyuláné** szül. Fesűs Jolán, m. kir. honvéd százados özvegye, a Csokonai-színház több éven át volt pénztárnója, f. hó 13-án este háromnegyed 11 órakor jobblétre szenderült. Drága tetemeit f. hó 15-én délután 4 órakor fogjuk a Péterfia-utca 45 számú gyászszőlő a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Áldás és béke poraira! A temetést Gebauer cég rendezi.

Hölgyeim! Új varróiskola nyílt Péterfia 14. szám alatt. Beíratkozni lehet állandóan.

Tégla, elsőrendű, nagy és kis méretekben kapható a városi téglagyárban.

Női felöltők, leányka-kabátok, ruhák, blousok, sportkabátok legjobb szabásban megérkeztek Frank Sándor női felöltő áruházába, Piac utca 42. sívta.

Messenger Boy vállalat telefon száma 679. Angol királynő szálloda. Éjjeli szolgálat este 10 óráig.

Frank Sándor női divat cégénél, Piac utca 42. (a Pannónia szálló alatt). Velour szövetek női kabátokra, továbbá ruha-szisztém-kelmék, ruha-selymek minden színben és minőségben, a legolcsóbb árban lesznek árusítva.

Vízvezeték, fürdőszoba berendezéseket, javításokat jutányosan, szakszertűen készít: Máthéi János, Csapó-utca 24. Telefon: 321.

A Színházi Bodegában, Battyányi-u. 1. sz. alatt megérkeztek a különleges felvágottak. Mint: máj-pástétom, borsoska, nyelv- és hus sajtok stb. Kitűnő főttsonka, császárhús stb. állandóan kaphatók.

Táviratok.

Szeptember 30-ig fogadják el az ezreket és tízezreket.

Budapest, szept. 14. (MTI.) A hivatalos lap csütörtöki számában a pénzügyminiszter rendeletet tesz közzé, amelynek értelmében az Osztak Magyar Bank 10.000 és 1000 koronáról szóló magyar felülbélyegzésű jegyeit a M. kir. állami Jegyintézet és a m. kir. állampénztárak folytatólag szeptember 30-ig bezárólag 50 %-os levonással, vagyis 5000, illetve 500 korona értékben kötelesek fizetesképpen elfogadni, illetve államjegyekre kicserélni.

A felsősziléziai kérdés.

Genf, szept. 14. A felsősziléziai kérdésben hír szerint a négyes tanács széleskörű tevékenységet fejt ki. Igyekszik a legnagyobb alaposággal eljárni és így a megoldás egyelőre nem várható. Lengyel és német részről rendelkezésre bocsátott anyagok kivül a tanács szakértői fognak helyszíni megállapításokat végezni, ami a gazdasági, politikai és történelmi kérdések egész komplexumára vonatkozik. (MTI.)

Orosz csapatösszevonások a román határon.

London, szept. 14. (Budapesti Tudóstíró.) Románia és kelet-galiciai lejtések szerint a román határon erős orosz-vörös csapatösszevonások észlelhetők.

Akik be voltak avatva az Erzberger meggyilkolásába.

Budapest, szept. 14. A bádeni és württembergi rendőrség erélyes közreműködésével sikerült Münchenben hét egykori katonatisztet letartóztatni, akikről kiderült a vizsgálat során, hogy be voltak avatva Erzberger gyilkosainak a tervébe. Közülük egy elősegítette a gyilkosok merényletét. A letartóztatottak legtöbbje a diatengerészetnél szolgált. Valamennyien csak rövid idő óta tartózkodnak Münchenben. Vallomásuk során előadták, — hogy tanulmányi célból jöttek Münchenben, a főiskola látogatására. Klinger ellen, az egyik letartóztatott ellen bizonyítékok vannak, hogy Tilkessennel és Schultz-cal megbeszélték a merényletet. Tették után két napig rejtegette magát a gyilkosság elkövetőit. Állítólag ő segítette Schultzot, hogy megmenekülhessen.

Színház.

Csokonai-színház.

Heti műsor:

Csütörtökön: Pacsirta, operett.
Pénteken: Pacsirta.
Szombaton: Pacsirta.
Vasárnap délután: Nani.
Vasárnap este: A Kaméliás hölgy, dráma.
Hétven: Bánk bán. (Tiszviselő est).
Kedden: A legszebb kaland.
Szerdán: A mi falunk, népszimű, dalok és táncokkal.

A tolvaj.

Bernstein Henrik drámájának reprize.

Bernstein Henrik abszolút méltó a szedületes színpadtechnikának. A kritika egy része hajlandó is az ő drámáink sikerét ennek tulajdonítani. Szó sincs róla, van is benne valami, hogy Bernstein sokat köszönhet annak, hogy szédítő ügyességgel tudja kiaknázni a színpadi hatás fortélyait, azonban még is csak el kell ismernünk, hogy a Bernstein-féle drámákban tömör lelki problémák bonvolúlnak és fejlenek ki. És ezen van a főszű, a drámai felépítés csak eszköz ehhez, azonban elengedhetetlen eszköz, a mely nélkül nincs dráma.

„A tolvaj” már a jelenetek hatásos beállításával megfogja a felületes szemlélőt is, még inkább magával vonzza azonban azt a nézőt, aki egy kis pszichológiai érdeklődéssel ül a nézőtérre. Ennek a drámának a magva is az ezer, meg ezer virágu asszonyi lélek bokráról való. Beleveti az író a magot a boncolgató és kíváncsi logika porhanyós földjébe és kikél belőle egy parányi virágocská, egy kis titok abból a nagy-nagy titokzatosságból, amelyet asszonyi léleknek mondunk. Nézegetjük gyönyörködünk benne, előtünk boncolgatja szét az író a kis titokvirágot s mikor már azt hisszük, hogy megismertük, akkor eszmélkedünk rá, hogy a kitergetett,

szétfoncolt titok csak titok marad. Avagy ki érti meg, hogy az asszony pénzt lop azért, hogy szép legyen, hogy ragyogjon, hogy tesszen az urának vagy másnak, mindegy?

Az előadás elsőrendű volt. Halassi Mariska játszott. Voysin Mariet. Az ezerről női lélek vonásainak megsejtetésére varázslatos művészi ereje van, finom árnyalatokkal emelte ki azokat a vibrációkat, amelyek Bernstein ez asszonyának lelkében foszforszáznak.

Rubinyi Tibor a Richard szerepében ragyogta művészi erején, amely főképp abban a nagy jelenetben mutatta meg súlyát, amelyben tudatára ébred ama kínos valóságnak, hogy pénzt lopott, akit a legmélyebben szeret. Ahogy a fájdalom belemart a lelkébe és ahogy vonaglott kinlódott a lélek a kín karmai között: annak kifejezése, megértése a legabszolútabb művészet volt!

Árkosi Vilmos, Bánhidly József, László Gyula, Lux Erzsébet is jó megértetése a legabszolútabb művekre az előadást.

Ostrom a Csokonai-színház pénztára ellen. Csütörtök, péntek és szombat esti Pacsirta előadás jegyeiért a közönség megostromolta a pénztárt. Látni akarja mindenki Helvey Erzsébet csodás Pacsirtáját, élvezni Szalma szép baritonját, gyönyörködni Bodán kolportur énekében és mulatni Csolnakossy és Nádossy komikumán. Meglepetésszerű a III-ik felvonásban Utassy Gizi és Mátray Jenő gyönyörű tánca.

Magyarországon először a debreceni Uránia mutatja be az **Égő folyam** című szenzációs kalandor történetet 6 felvonásban, 35 izgalmas és lebilincselően érdekes jelenetben. Bemutatója tegnap volt lóniádi érdeklődés mellett. Még ma és holnap látható 7 és 9 óras előadásban, az Urániában. E film iránt oly nagy érdeklődés van a városban — hogy a jegyek nagy része elővételben kél el.

Elvarázsolt várkastély bizarr álomjáték 4 felvonásban. Főszereplő: Polyn Negri. Rendezte Lubitsch Ernő, ma utoljára a Vigszínház műsorán. Előadások 7 és 9 órakor.

Az égő folyamot nézze meg okvetlen az Urániában. Szenzációs, 6 felvonásos (35 jelenetben) amerikai kalandos film!

Jöni „Li-Hang”, a kegyetlen!

Baccarat Bernstein világhírű drámája 5 felvonásban ma az Apollóban. Amerikai film — amerikai színészek — amerikai rendezés — a főszerepben Fanny Ward, New-York legjobb színésznője. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

A 13-as órház, az idény legsebbe olasz filmének sorozatából van! Megláthatja szombaton. (?)

Herczegh Ferenc vigjátéka a Kék róka, Erotika. Pénteken, szombaton és vasárnap került bemutatásra a Vigszínházmozgatóban. A főbb szerepeket Tora, Teje Karin, Molander, Andres de Wahl és Laurs Hauson játszik.

Villamos berendezéseket
békébeli anyaggal szakszerű enfelelőség
mellett készít az
Álföldi Villamossági Vállalat
Fazekas Imre
Debrecen, Piac-utca 43. Telefon: 5-67.

Eladó
Domb-u. 17 és
Magoss-u. 18
szám alatti ház.
3 szoba és konyha
azonnal átadható.
Felvilágosítást nyújt

Dr. Nagy István
ügyvéd, Szent Anna-u. 8.

Tapéták
Telefon Sieburger és Társa
34-04 Budapest, IV. Kigyó tér 1

141 Debreceni Ujság
telefon száma

Győződjön meg!
Briliánsért, aranyért
a legmagasabb árt fizetem!!
Gritsoli ékszerkereskedő
Verbőczy-utca 2. sz. (Parkamara)

Étterem megnyitás!
Van szerencsém a nagyjéremű
közönség tudomására hozni,
hogy Városház-utcában teljesen
újjonnan berendezett

„BELVÁROSI ÉTERMEMET”
mgenyitottam, hol előnyösen is-
mert kitűnő magyar konyhával
állok a t. közönség rendelkezé-
sére.
Szives támogatást kér a
Belvárosi étterem
tulajdonosa.

Állandó ékezők felvételnek.
Tisztviselőknél árendemény.

NE SAJNÁLJA
a fáradságot, és on meg-
győződhet arról, hogy
a mai áremelkedések
daczára is jutányosan
szerezhet be
ozipó és
osizma
szükségletét
halemeget
Fábián Zsivérek
cipő és osizma készítő
műhelyébe
Rákóczi-utca 71. sz.
Kész cipő és osizma nagy
választékban kapható!

Pénztárhoz
és előnyvondához ked-
velőnek felvesz Krausz
kézsmunkaüzlet. 7021

Ény
vagyis leány kávéme-
rebe felelhetők azon-
nal **Osadó u. 23.** 6997

Favánó
munkásokat keresünk
Únó fatelen. Ispótvár-
telep 1. 7014

Keresek
azonnali belépésre idő-
sebb száraz daikát. —
Gyakorlattal bírók
előnyben. Jelentkezni
József kir. herceg utca
35. keresztúton. 7036

Mindenes
bejáróni keresek egész
napra kocsistól. Váro-
utca 28. utca lakás. —
7041

Tanulóéány
jobb családból felvéte-
lik női dívtanterembe.
Kölcsev utca 3. 7039

Gépkocsis
és szakácsnő azonnal
felvétetik a városi köz-
kórházba. 4037

Rőtő.
rövidárus seródet azon-
nal felveszek özv. Csen-
teri Lné céz **Csanó-ut-
ca 18.** 7023

Bejáróni
keresek napi 2 órára
Darabos utca 61. 7033

Pink
14-16 évesek állandó
munkára felvételnek
Blattner. Nécsvár. Sziv-
Sziv utca 14. 7011

Ény
fiatal 14-15 éves leány
felvétetik Tolnai Dé-
niel cipőruházába. —
7017

Táras keresek
magy irodalmi realite
színházhoz háromszáz
koronával. levelek —
„Realis” jelzésre a ki-
adóban. 7015

Szűllőreát
veszek. Telegy József
utca 3. sz. 6996

Kifutó fiú
felvétetik Komcz. ügy-
vezetésben. Ezvház tér
5. 7010

A háztartásban
igazas közönségre ad
mindenesek utasom-
oda egy kéztáány fel-
vétetik. Jelentkezni te-
het Bethlen utca 27.
7008

500 korona
intallomban részesül. a
1. 6 hónapos. felér-
hanna barka simaszőrt
kölyök vizsle. kóvá-
mat meztalálta. Cim a
adóban 7019

Varróéány
teliesen önálló mun-
kás felvétetik Goldstein
Piroskánál Szent Anna
32. Úrvanút egy kosz-
tum kelme és kufonté-
la használt nő ruhák
eladók. 6875

Szűnirásu
nyvardias tisztviselő. a
ki svorsirásban is tár-
tas állandó alkalmá-
zást keres. Irén u. 4.
szám. 6983

Malorost
keresek konvencióst ok-
tóber elsejére. Veszék
ócska deszkát. éület-
fát. Horváth. Nap-u. 1.
7008

Bejáró
mindenes leány vagy
asszony felvételre
Timár utca 5. sz. utca
lakás. 6999

Tanulók
és tanulóéányok fel-
vételnél József kir.
herceg utca 5. Hersko-
vics. 6988

Az assádi
utón hétfőn délután el-
veszett vótórép. cső-
rozslva. Meztalálta. —
Kossuth utca 54. szám
allatt 100. intallomban
részesül. 6994

Ragasztók
egy szabász tűzőnő fel-
vétetik. József kir. h.
utca 5. Herskovics 6987

Jóráváó
leány állandónak eset-
leg bejáróni keres-
tetik Szent Anna - 34.
6952

Mindenes
leányt vagy bejáróni
keresek tizenötödikére.
Fevháziár 11. kereszt-
úton. 6989

Tonau
hatmál nyvezvázába
menő vonatnál nagy-
állomáson elhagytam
feltehetően nézőkamat
nézzel iratokkal. be-
csúsztam meztalálta hoz-
za el Tímár utca 18.
Kálmáshoz ezer korona
intallomban. részesül. —
6991

Mindenes
leányt keres azonnalra
kis család. Simonffy
utca 32. földszint jobb-
ra. 7012

Ény
írás kocsist keresek.
Csellád utca 16. Radetz-
ky. 7007

Eladás
8 sukko-
alite használt szekér el-
adó. Cim a kiadóban
6986

Szűllő
egy főnyilas töl szűllő
szőlő nagy szőlő ter-
mással együtt. Geráhi-
nényen eladó — Ár:
25.000 korona. Ertekez-
hetni Homok utca 105.
6951

5 kón. szűllő
keresek olcsó áron el-
adók. Irén utca 4. Ge-
rény kert. 6992

Eladó
vendéglő berendezés
úrvanút árát cserélek
buzálért. Méltusz tér 4.
7002

Flovaletni
Eladó Simonffy utca.
városi bérház Hausner
főle butorúzetben leg-
főbb és legegyszerű-
bb butorok kaphatók
6891

Eladó
nő és használt butorok
legolcsóbban József ktr
herceg 20. 6890

Hordót
eladók. kölcsönzők ne-
gyezbe Pincés
berheadok. Porosvai
ut 10. Telefon 273. 6793

Gyorsírást,
német
és francia nyelve
tanít
Ardó Miklósné
Simonffy-u. 2. a. II. 8

Ény
zvermekruhák. cipők
és téli kabátok elő-
szobafali metszett tü-
kővel. új szekrény van
eladó Sziv utca 17. jobb
ra. 7042

Eladó
téli-nyáron használható
nyaraló hely 3 szo-
ba. veranda. összes mel-
lékelviségekből külön
kisebb ház. melyben
van bérház. nyári kony-
ha. kamara. parkiro-
zótt udvar. svümlőcső
800 négyzetöl méter
800 négyzetöl beültet-
ett szőlővel. Baranfi.
sertésfalak. Beköltözhe-
tő. Ertekezni Bika bér-
ház II. em. 7. ajtó. 7041

Ó-bor
eladó 300 liter Darabos
utca 61. 7034

Jó forralma
szatács és bodema tíz-
let elutazás miatt fel-
adó. Cim a kiadóhíra-
talban. 7031

Eladó
egy világos komolyt
hálószoba butor. két
sváicer telen egy fé-
dörös hentes kocsit. Lo-
vat téli tartásra elvál-
lakok Teleki utca 84.
7027

Antik
szekrények — egyike
úveg kredenc. asztalok.
ásvak komótok. szé-
kek. konyha. térszék-
nyen eladó. Simonffy-
ut 25. délután 10-12-ig.
délután 3-5-ig. 7029

Eladó
nyaraló a Nagyvédő
alatt 1000 négyzetöl
kittűnő szőlővel. esetleg
felte eladó Komlósvy-ut
64. tulajdonosnál. 7026

Eladó
nagy buzásláda. zver-
mekérv egy szalonar-
nitur. Simonffy u. 36.
6995

Eladó birtok
tanváll város alatt
21 holdas. 40. messzebb
70 holdas homokos és
70 hold feltele. Pataky
Csabó utca 19. kereszt-
úton. 7007

Eladó ház
beköltözésre Darabos
utca 36. és 30. nagy te-
lekkel. gazdálkodónak
való Pataky Csabó ut-
ca 19. keresztúton. —
7009

Ház eladó
beköltözhető. nagy te-
lekkel. Darabos utca
36. és 30. Pataky. 7008

Kredenc.
dívány. szekrények. —
ásvak asztalok. szé-
kek eladók. Széchenyi
utca 6. Kleinszál. 7013

Eladó
ház 8 rendbeli lakosz-
talv. 585 négyzetöl
szűllő és veteményes
földdel szoba. konyha.
szelz sertés és baromfi
öt 24 órány belül elfor-
talható. Buidosó u. 21.
6980

Közvénőhid
melletti. Onosav utca
27. szám. ezerszében
beköltözhető szőlő sa-
rakhoz eladó. Ertekez-
hetni délután 2 óráól
4 óráig. 6978

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések egyszerűbeiktatása 10 szóig 15 K
minden további szó 1 K 50 f. — Vasárnap és
ünnepi számok részére feladott apró hirdetés
díja 10 szóig 20 K, minden további szó 3 K

Ajánlat

Elcsérélném
egy szoba. konyha. és
kamara lakásom. Csa-
nó utca vagy hátrany
melletti utcán olvan-
nál. hot az udvaron mé-
helynek helyet. kaphnék
Mazos utca 11 sz. KÖL-
tőztétést. fizetem. 6943

Répi
női kalapokat új-
alakított Beliczav. ka-
lanos. Piac utca 38. sz.
háttul az udvarban. —
6922

Kétszobás
modern központi fűtő-
ses lakásomat elcséré-
ném hasonló három
szobásra Cim a kiadó-
ban. 6918

Goldstein Piroska
varrőiskolájában (Szt
Anna 32.) a tanítás e-
hő 15-én ismét megkez-
dődik. Beiratások na-
ponta. 6873

Juhász
felesbe 100 drb. any-
iuhval állítkozik. Cim
megtudható Mazos ut-
ca 20. 7035

Csanó utca 67.
Báint József asztalos
butorokat. konyhabe-
rendezéseket rakáron
tart. 6355

Fazekas
előnyvonda. kézimunka
üzlete Szent Anna 6.
cégre tessék vevézni.
5451

Kiadó
albérletben egy istálló
és rakfőrhelyiség. B6-
vebbet Péterfia 52. sz.
7020

Útávonant
csomagolásra alkalmas.
teleni viszonyok-
hoz képest olcsón kaph-
ható kilőzámra a ki-
adóhívatásban. Kossuth
utca 3 szám. első eme-
let. —

Cimbalmozni
tanítok. Rákóczi utca
28. 7000

Három
szobás ebéd és va-
csora kocsist kap —
azonnal vagy elsejére.
Rákóczi 23. 7001

Másas árat
fizet két vagy három
szobás butornal vagy
butor nélküli lakásért.
Cim a kiadóban. 7018

Elemista.
nőtanár leányok ma-
gánúton való tanítá-
sát. vizsára előkészít-
tést. correpetálást ju-
tánvossen vállalja. ökle-
veles tanítónő. Dr. Se-
hessné. Bethlen utca 16
7032

Génhímzés
plüssé. guvne. Iványiné
női Péterfia utca 25. sz.
6408

500 koronát
és egy szép szobát adok
annak aki nekem egy
szoba. konyhát. elcsérél-
ezen szoba. Apaffv ut-
cán van lehetőleg ez is
Csanó utca környékén.
Értelmezhetni Csanó u.
98. bornélvüzlet. 7038

Jó
házikoszt kapható ol-
csón bent az udvarban
balra 2. ajtó Simonffy-
utca 87. Órsiné. 7016

Allandó
mezőgazdasági vagy
hármfily munkám átánál
kozom. Diószegi ut. 3.
lisztüzlet. 6990

Kereslet
Aranvat-erzstöt.
briliánsat. zálogcédu-
lákat ves. Mezhivásra
házhoz is elmozv Sztel-
ner Mihály. Hatvan-u.
2. sz. udvarban I. em.
7016

Hentesüzletet
forralmas helyen meg-
vételné keresek Cim a
kiadóban. 6962

Cipész
munkást állandó mun-
kára felveszek Vég-
vár. Miklós utca 10. sz.
6653

Földbérlethez
társat keresek egy mé-
tőlő koronával 1000 hol-
das elsőrendű feltele
homok len kedvező és
olcsó feltételekkel Cim
a kiadóban. 6942

Villamos
szerelésre tanulók fel-
vételnél Fazekas Piac
utca 43. 6937

Kommenció
és szabó maloros fel-
vétetik Pécsi. Verbőczy
utca 2. földszint. másó-
dik kapu. 6914

Goldstein
Piroska varrőiskolájá-
ban (Szent Anna 32.)
külön szobrászati tan-
felvámra tanítványok
beiratást számban még
felvételnél 6874

Mustot
és ut bort veszek és hor-
dót adok hozzá Hatvan
utca 2. vendéglő. 6619

Butorozott
szobát keres intelligens
iparos fiatal ember sér-
gősen. Cim Nesznák ök
szertésznel. Kossuth ut-
ca 19. 7028

Ény
bejáróni felvételre —
Kissné. Piac utca 58.
I em. 16. 7030

Önálló
magyar szabó kón mun-
kások nagy munkára
felvételnél. Traut-
Sándor Csanó utca 11.
szám. 7025

Cipész
6 munkás felvételnek
Busi utca 15. sz. 7040

Cinészzenedek
állandó munkára fel-
vételnél. kis iparosok.
nek zicere adok mun-
kát. Weinberger cipő-
evár Piac utca 19. 6981